

Ilm on kõige suurem kool

Autor

Ain Kallis

... ütleb eesti vanasõna. Ja tarkust omandame selles kogu eluaja. Isegi nii kenas vaikes kohakeses kui Eestimaal.

«Kus see teie kole torm siis jääb?!» helistati sünoptikuile pühapäeva öösel kell kaks. Tunni pärast küsiti juba, küll teisest kandist, millal möll lõpeb? Seekordne tsüklon tuli kaugelt lõunast, mudelite järgi oli näha, et õhurõhk temas langeb kolmanda kategooria troopilise orkaani tasemele.

«Sõida oma sõidud laupäeval ära, pühapäeval ei liigu sa enam kuskile!» hoiatasid reedel kolleegid. Nii oligi. Lund tuli kui kotist, kohati püstitati sel alal uued novembri rekordid. Tänavatel-teedel piinlesid sajad inimesed.

Lumikatte paksus suurenes paari päevaga kohati 30 cm võrra (maksimumiks mõõdeti Kuusikul 56 cm), tuulepuhangud küündisid põhjarannikul 30 meetrini sekundis.

Esimestel päevadel oli lumi kohev, kerge, edasi tuli sula. Igaüks, kes lund rookima pidi, tundis omal nahal muutust «selles valges vastikus olluses», nagu üks kühveldaja kirus. (Värskelt sadanud lumi, eriti kui see langeb $-10\text{ }^{\circ}\text{C}$ juures, kaalub vaid 10 kg kuupmeeter, sulade järel aga pool tonni!)

EMHI avaldatud lumeteatmikus on esitatud arvutused, mille kohaselt tuleks Tallinnas 10 cm lumekihi (keskmise tihedusega 100 kg/m^3) puhul koristada ligi 100 000 tonni lund!

Tänagem õnne, et lund nii vähe tuli – Austrias on seda ööpäevaga sadanud ligi kaks meetrit, Alaskal aga 4,7 meetrit!

Mis tuleb?

Kas lumi jääb maha? Nõnda küsiti esmaspäeval, nii kartusega kui lootusrikkalt. Ei jää, võib vastata: viimati jäi siinkandis sadanud lumi maha 11 000 aastat tagasi. EMHI lumekaartidelt on näha, et Raplamaal kahanes valge vaip paari päevaga kaks korda, mõnel pool on põllud jälle paljad.

Kui vihm ja sulailm, mis paistab kestvate veel mitu päeva, ei kaota lund kõikjalt, siis kevadenimeline lumekoristaja teeb seda kindlasti. Ja sooja tuult peaks sakslaste poolt Olimpiadaks ristitud uus lõunatsüklon juurde tooma. Aga kas ka uut lumeküllust, see selgub lähipäevil.

Mis oli?

- Meid räsitud lumetorm tegi pahandust Norrast kuni Uuraliteni. Lumme ja pimedusse uppusid nii suur- kui ka väikelinnad. Oli nii liikluses hukkunuid kui ka hanges külmunuid.
- India kannatas troopilise tsükloni Nisha (sanskriti keeles «öö») läbi. Nädalaga sadas meie aastanorm vihma.
- Vihmad tekitasid Filipiinidel maalihkeid, hukkunuid oli kümneid.
- Venezuelas tõi paduvihm kaasa uputusi, hukkus üheksa inimest.
- Šotimaal pole 15 aastat nii suuri lumehangesid nähtud. MetOffice rahustab: talv tuleb keskmisest soojem.